

Afscheid van een gentleman: Rudy Mercera

Je komt ze niet vaak meer tegen, de echte gentlemen. Toch was de op 12 maart overleden Rudy Mercera een Bonaireaanse edelman van vlees en bloed. Een gentleman in alle toonaarden van zijn 50-jarig bestaan. Bonaire nam zaterdag afscheid van een bijzonder geliefde eilander; Rudolfo Miguel Mercera, beter bekend als 'heer Rudy'.

Tekst en foto's Christel Cosijn en Richelle van den Dungen Gronovius

Rudy Mercera werd geboren op 29 september 1959 op Bonaire. In dat zelfde jaar werd elders in de wereld Fidel Castro president van Cuba en werd de Barbiepop geïntroduceerd. In Nederland ging net de half miljoenste televisie over de toonbank en Alaska en Hawaï werden door Amerika ingelijfd. Toen in dat jaar het eerste ruimtevaartuig de maan bereikte, weliswaar onbemand, moest op Bonaire het fenomeen tijd nog ontdekt worden. De lokale bevolking had nog niet veel kaas gegeten van de technologische vooruitgang in de wereld. Het wereldbeeld van de eilanders werd voornamelijk bepaald en gevoed door de fraters. Naast het rooms-katholieke geloof bleef men toch voor de zekerheid ook trouw aan het zogeheten bijgeloof. Spiritu's en alma's zorgden ervoor dat je na zonsondergang beter thuis kon blijven, placenta's werden onder de drempel begraven en goede huizen hadden twee voordeuren. Eén om naar binnen te gaan en één om naar buiten te gaan. Had je huis maar één deur dan ging je achterstevoren naar binnen om te zorgen dat er geen geest mee naar binnen glipte. Het leven op het eiland was vooral nog 'dushi' en 'trankilo' ondanks het gebrek aan modern gemak. Ondanks de associatie met de

[Portret Rudy Mercera door Christel Cosijn]

duivel begon een enkele grammofoonbezitter de folkloristische muziek af te wisselen met nieuwe geluiden. De klanken van The Platters, Pat Boone, Connie Francis, Paul Anka, the Everly Brothers, Sam Cooke, Fats Domino en Ella Fitzgerald alias the First lady of song werden via de passaatwind ook meegevoerd naar het huis naast de kerk en stimuleerde het

aangeboren ritmegevoel van een lange elegante jonkuman, Rudy Mercera. Louellen (Ella), zijn zusje, was een van zijn eerste dansleerlingen. Ella mocht, ondanks dat Rudy de vierde zoon van het gezin van zes jongens en één meisje was, alleen onder zijn hoede mee uit, en dat vond ze heerlijk want Rudy kende veel mensen. Zij herinnert zich dat hij altijd erg gul was voor zijn familie en alles voor haar kocht waar ze om vroeg. Ruimhartig en gul maar niet bijster vergevingsgezind. Als iemand het eenmaal had verprutst bij hem, kon hij vervallen in een koppig stilzwijgen. Een stilzwijgen, dat hij soms, terugdenkend aan een vechtpartij op school, de rest van zijn leven kon volhouden. Hij was geen vechtersbaas maar tegen onrechtvaardigheid kon hij beslist niet. Rudy kon niet alleen goed observeren, hij kon ook erg goed luisteren. Hij was altijd op de hoogte van het laatste nieuws en die nieuwsgierigheid naar kennis kwam zijn schoolwerk ten goede. Zijn voorliefde voor boeken was niet voldoende om zijn honger te stillen. Hij had ook interactie nodig. Na de lagere school ging hij naar de Lourdes MAVO. Namen als Meneer Goedgedrag, mevrouw Rozier, frater Urich en juffrouw Frans drijven weer naar boven, evenals de namen van vrienden uit die tijd als Nolly, Gilbert, Ayo, Roy, Adi en Melientje. Nog lang niet uitgeleerd vertrekt hij na de Mavo naar Aruba om de Havo te doen. Louellen heeft op dat moment het nakijken want ondanks dat ook zij goed kan leren hoorden meisjes in die tijd thuis te blijven. Met zijn diploma op zak keert Rudy terug naar zijn 'Dushi Boneiru'. Hij krijgt al snel een baan op het postkantoor en in het weekend kan je hem na basketbal en badminton de sterren van de hemel zien dansen op de zwoele klanken van Magic

Sound bij Karel's Bar of nog later op de avond bij discotheek E Wowo. De 'kiosko' om de hoek bij het ouderlijk huis blijft door alle jaren heen zijn favoriete ontmoetingsplaats en staat er nog steeds als stille getuige, midden in het centrum van Kralendijk tegenover de kerk. Als jongen ontmoet hij er zijn vrienden van Sabana en kijkt naar de auto's die voorbij komen. Het straatbeeld verandert maar hijzelf blijft dezelfde bedaarde persoon, altijd geïnteresseerd in de wereld en de mensen om zich heen.

[Vrienden wachten tot de mis uit is]

Naarmate hij opgroeit begint zijn dansbloed verder te kriebelen. Meringue en Salsa zetten hem automatisch in beweging met jong en oud, lokalen en niet lokalen. Zijn geboren leiderschap en soepele dansstijl maakt hem een geliefde danspartner van velen, maar geen van de verleidelijke dames komt verder dan een dans met hem. In deze tijd breekt ook op Bonaire de soul- en Motowntijd aan. Grote afro's, die alleen schuin door de deur kunnen, strakke glitterbroeken met wijde pijpen, blouses met puntige kragen en dikke plateazolen doen hun intrede en drijven iedereen naar de dansvloer. Er wordt geswingd op de Tramps, Tavaress, James Brown en Tina Turner. Diana Ross introduceert Michael Jackson waar niet alleen Rudy een groot fan van werd. Maar er wordt niet alleen in Playa gedanst. Op

zondagmiddag is het vaste prik op Lac. Voordat de orkaan deze unieke plek wegvaagt van de Bonaireaanse kaart, is Lac op zondagen een bijzondere ontmoetingsplek. De vers gevangen vis, karko en later verboden schildpad hebben naast de Amstel en Polar een grote aantrekkingskracht. Tussen de groeiende schelpenbergen dagen de folkloristische livebandjes op hun wasborden en raspa's jong en oud uit om te dansen. En gedanst wordt er. Oude en nieuwe culturen ontmoeten elkaar en al die zwetende lichamen zorgden voor een enorm gevoel van saamhorigheid, een respect voor elkaars 'anders zijn'. Lokalen en toeristen dansen er samen, vaak onder grote hilariteit van de toeschouwers. Zonder schaamte deelt Rudy in de praktijk zijn danspassie met wie maar wil. Menig dame dankt haar salsa- en merenguekunsten aan hem. Pas later, veel later, wanneer blijkt dat zijn hart geen danshart meer is, staat Rudy steeds vaker en langer aan de kant, terugblikkend op die mooie tijd waarin hij dansfeesten organiseerde in E Wowo. Zijn tijd als kelner bij Rendez Vous en de avonden wanneer de gang van Banana Tree wacht in het barretje, zich alvast een beetje indrinkend tot Rudy klaar is met werken om op stap te kunnen gaan. De overnachtingen op Klein Bonaire met Jeroenen, Alexen en Christel's maar ook zijn vrienden Alfredo en Adje ontbreken nooit op de vele BBQ's op Pink Beach. Dat hij ook intellectueel gevoed moest worden blijkt uit zijn jarenlange vriendschap met Kenneth Stewart die hem in zijn laatste week op Curaçao opzoekt. Deze open minded Amerikaan begint een kledingzaak boven bij Go Bananas waar Rudy al snel de weg naartoe weet te vinden. Maar zijn voorliefde voor chique overhemden

is niet hun enige gespreksstof. In Kenneth vindt Rudy iemand met affiniteit voor kunst en filosofie. Ze discussiëren uren lang over kleine en grote zaken des levens. Ook de familie Mercera verwelkomt hem graag als huisvriend. Rudy houdt naast de Bonaireaanse tradities van heel veel verschillende culturen. Met de klanten kan hij goed communiceren, niet alleen omdat hij zijn talen spreekt maar temeer ook door zijn oprechte belangstelling en zijn aimabele natuur.

[Afscheid van een collega met sterren]

Bar-Restaurant 'de Mona Lisa' in de Kaya Grandi is zo'n vijftien jaar lang zijn andere familie. De keuken staat al tientallen jaren in hoog culinair aanzien en ook de bediening is er van hoog niveau. De eigenaren ervaren het nog steeds, ook binnen het bedrijf, als een groot verlies wanneer blijkt dat hun gewaardeerde collega niet meer terug zal komen. Al eerder waren ze hem bijna kwijt geraakt, in 1996 toen hij emotioneel niet over de plotselinge dood van zijn twee broers heen kon komen. Het jaar daarop stierven ook zijn vader en oma. Het breekt letterlijk zijn hart en hij raakt even de weg kwijt. Hij wordt tijdelijk door de Mona Lisa op non-actief gezet en dit wordt uiteindelijk ook zijn redding want zijn sociale leven vond plaats in en rondom het restaurant. Hij miste het en het motiveerde hem weer om zichzelf op te rapen. Rudy houdt ervan om tussen de mensen te zijn,

verhalen te horen, grapjes te maken en de laatste roddels op te vangen. Hij wordt opnieuw de gewaardeerde collega en ober die hij voorheen was.

Douwe staat in de open keuken verse vis schoon te maken en omschrijft Rudy als iemand waar je op kon bouwen, de stabiele factor, deel van het interieur, niet te verwarren met het meubilair. Iemand die altijd, ondanks alle hectiek tijdens de spits, rust bleef uitstralen. Ook een soort vaderfiguur voor de meiden. Hij nam zijn tijd voor alle klanten en omringde iedereen met zijn charmante zorg. Maar ook de barklanten hielden van hem. Henkie roept gelijk: 'Een whisky cola à la Rudy!' Hanny vertelt hoe hij direct op zoek ging naar haar verloren enkelbandje en Roy gaat terug naar hun schooltijd. Door iedereen wordt Rudy omschreven in termen als bescheiden, integer, intelligent, discreet, goedlachs en vooral als gentlemen en heer, kortom, iemand met klasse. Moniek beweert dat hij niet door het restaurant liep maar zweefde. Hans bekent tussen het tappen door dat hij drie personen tegelijk heeft verloren; een vriend, een broer en geweldige collega. Zonder aarzelen bracht hij Rudy linea recta naar het ziekenhuis toen hij begin 2008 plotseling onwel werd in de zaak. Ook het personeel is erg aangeslagen door zijn overlijden, want ondanks dat Rudy het laatste jaar te ziek was om te werken, hoort hij er nog steeds bij. Oud-collega Donna, die graag met hem samenwerkte, ervaart zijn heengaan evenals de rest van het personeel als zeer verdrietig en veel te vroeg. Ook Morela, de vrouw van Douwe, is er stuk van.

Na het verlies van zijn vader en oma in 1997, neemt Rudy de zorg op zich voor zijn moeder. Maar in 2008 zijn de rollen omgedraaid en heeft hij zelf hulp nodig. Er wordt een beroep

gedaan op zijn zusje. Louellen vertrok in 2000 naar Aruba en ontdekte daar het schrijven. Al snel had ze een aantal succesvolle toneelstukken op haar naam staan waarvan de uitvoeringen ook op Curaçao voor uitverkochte zalen zorgden. Ze komt samen met haar zoon terug naar het eiland en gaat bij haar moeder en broer wonen om te helpen. In het laatste jaar, 2009, wordt Rudy's hart, ondanks de pacemaker die in 1995 werd geplaatst, steeds zwakker. Bernis blijft contact houden met hem. Zij heeft een jaar of acht met hem in het restaurant gewerkt en kent hem al als klein meisje. Bernis stopt even met servetten vouwen en begint te lachen als ze terugblijkt op de goede tijd. Rudy wist altijd het laatste nieuws te vertellen en ze lachten heel wat af samen. Ook tijdens zijn laatste jaar bleef ze hem trouw bezoeken en bellen of ze haalde hem af en toe op om een boodschap te doen. Hij was dol op haar kinderen en vergat nooit iets lekkers voor hen mee te geven. Ze werd de schakel tussen de Mona Lisa en Rudy. Helaas wezen op Curaçao diverse medische onderzoeken uit dat hij te zwak was geworden om een harttransplantatie te kunnen ondergaan. Wanneer hij zijn einde voelt naderen wil hij heel graag Bernis nog een keertje zien. Het personeel van de Mona Lisa zorgt voor haar vliegticket. Het wordt een gezellige ochtend, de ochtend van 12 maart, en nadat ze het laatste nieuws de revue hebben laten passeren nemen ze afscheid van elkaar. Rudy belooft haar: 'Vanavond ga ik je wat vertellen' en ze vertrekt, nieuwsgierig naar wat hij haar dit keer te vertellen heeft want hij wist precies hoe hij haar aandacht kon krijgen. Daarna komt er een rust over hem heen. Hij geeft Louellen te kennen dat het goed is zo. Opgelucht dat hij weldra niet langer meer

iemand tot last zal hoeven zijn keert hij zijn hoofd naar haar toe. Hij kijkt haar ontspannen aan en sterft met een grote glimlach op zijn gezicht. Bonaire is sterk veranderd in 50 jaar tijd. Het verkeer raast inmiddels langs de kiosk over het nieuwe asfalt of staat in de file tijdens de spitsuren. Rages wisselen elkaar sneller af dan de dagen van de week en de wereld heeft inmiddels ook Bonaire op de kaart ontdekt. Rudy's stoffelijk overschot arriveert bijna gelijk met zijn broers uit Nederland en de Verenigde Staten op Bonaire.

[Broers en neven]

[Familie rondom Rudy]

De begrafenis is ingetogen, zoals bij Rudy past. Nadat hij is opgehaald uit het mortuarium rijdt de begrafenisstoet door de Kaya Grandi en houdt stil voor de Mona Lisa. Met de vlag halfstok brengt het personeel hem een laatste groet. Er wordt gehuild en er worden rozen op de kist gelegd. Wanneer de lijkwagen zijn deuren weer sluit en in beweging komt, wordt er een flinke emmer water over de plaats van

het afscheid gegooit. Vrienden en familie uit het Mona Lisa circuit lopen achter hem aan naar de kerk naast zijn huis. Geen toeters en bellen, geen speeches, maar een rustig samenzijn in zijn geliefde kerk waar hij bijna elke dag naar toe ging.

[Familie en vrienden wonen de kerkdienst bij]

[Een laatste groet]

Langs de stijlvolle kist, aangekleed met bloemen en zijn portret, trekt een bonte verzameling van mensen. Mensen uit alle lagen van de bevolking komen respectvol afscheid van hem nemen ondanks dat hij geen spraakmakend leven heeft geleid en niet meer te vergeven had dan zijn glimlach. Op wat kleren en boeken na had hij geen bezittingen. Geen huis, geen auto, zelfs geen rijbewijs. Rudy had in zijn leven slechts een wens die elke dag in vervulling ging: het een ander naar de zin maken. Het was een afscheid van een 'groot man in kleine dingen', een edel man, die wist: 'Wie op het laatst glimlacht, glimlacht eeuwig'.